

Välkommen till Frågesport #4
 Hälsar Veddige-Ås-Sällstorp och
 Värö-Stråvalla hembygdsgörelser

1

Mars räknas till årets första vårmånad. Ett vårtecken kan vara *Anemone ranunculoides*.
Vad heter denna blomma på svenska?

A. Blåsippa

B. Gulsippa

C. Vitsippa

1 Rätt svar: B. Gulsippa

Det vetenskapliga namnet på Blåsippa är *Hepatica nobilis* och Vitsippa heter *Anemone nemorosa*. Gulsippan och vitsippan är besläktade med varandra och kan i sällsynta fall korsa sig med varandra.

2

Han har sedan pensioneringen alltmer blivit ett med den komfortabla bruna läderfåtöljen i hemmet. För att råda bot på dysterheten har hans son smitt storslagna idéer om att ta med sin pappa till Frankrike där de tillbringade barndomens somrar. Han vill göra det en sista gång innan det är för sent.

Den *Sista resan* har nyligen haft premiär i biosalongerna.

Vem är sonen i texten och även i filmen?

A. Håkan Hellström

B. David Hellenius

C. Filip Hammar

2

Rätt svar: C. Filip Hammar

Filip Hammar har tillsammans med sin vapendragare Fredrik Wikingsson skapat filmen om Filips pappas resa till Frankrike.

3

Den 3 mars i år gick Vasaloppet av stapeln för 100 gången. Ca. 15.800 var anmälda till loppet men 60.000 var anmälda till något av de 14 lopp som anordnades under Vasaloppets vintervecka.

Hur många procent kvinnor var anmälda totalt till något av loppen?

A. 18 %

B. 30 %

C. 36 %

3

Rätt svar: C. 36 %

Första damen i Vasaloppet var Margit Nordin som kom sist i 1923 års lopp på tiden 10.09.42.

Damer tilläts sedan inte officiellt att åka Vasaloppet förrän år 1981, dock fick de åka Öppna Spåret från 1979. Officiell damklass i Vasaloppet infördes 1997. År 2014 var det första Vasaloppet med över 2.000 kvinnliga deltagare.

4

Från lördagen den 23 mars till söndagen den 24 mars i år firas högtiden purim. Ordet "purim" betyder "lott" och en sed, dock inte vanlig, är att dricka så mycket alkohol att man inte kan skilja den onde Haman från den gode Mordechai.

Vilken religion är det som firar purim?

A. Judendom

B. Hinduism

C. Buddhism

4 Rätt svar: A. Judendom

Bakgrunden till högtiden purim går att läsa om i Esters bok i Gamla Testamentet. Drottning Ester, som är gift med kung Ahashveros, får hjälp av sin adoptivfar Mordechai och avslöjar den onde fursten Hamans planer på att utrota alla judar. Haman vill kasta lott om vilken dag detta ska ske på. Haman blir hängd och judarna tillåts lyfta vapen mot sina fiender för att försvara sig. Esters bok är den enda bok i Bibeln där Gud inte nämns.

5

1945 genomdrevs i FN ett avtal som fastslog jämställdhet mellan män och kvinnor som en grundläggande rättighet.

I vilken stad skedde detta?

A. New York

B. San Fransisco

C. Los Angeles

5

Rätt svar: B. San Fransisco

Vid FN:s första internationella kvinnokonferens i Mexico 1975 togs initiativ till att införa en gemensam kvinnodag. År 1977 antog FN en resolution som rekommenderar ett allmänt firande av en internationell kvinnodag. Sedan 1978 finns 8 mars med som internationell kvinnodag på FN:s lista över högtidsdagar.

Källa: wikipedia

6

Under 400-talet levde skyddshelgonet Saint Patrick. Den 17 mars varje år firas Saint Patricks Day i flera länder. Saint Patrick är ett av ländernas skyddshelgon och enligt en legend ska han ha drivit ut ormarna ur sitt land.

I vilket land levde Saint Patrick?

A. Irland

B. Skottland

C. Kanada

6

Rätt svar: A. Irland

Enligt en tolkning kom Saint Patrick till Irland år 456 och dog där omkring 490, men det etablerade dödsåret är 461 och dödsdagen den 17 mars. Treklövern, Shamrock, kallas för Irlands inofficiella nationalblomma sedan tidigt 1800-tal och förknippas med Saint Patrick som använde den som symbol för treenigheten.

7 Vi svänger oss ibland med diverse uttryck utan att fundera på vem eller vad som skapat dessa.

Ordspråket ***Intet är som väntans tider***, används rätt ofta till exempel för att uttrycka sin längtan av att få veta mer om vad som kommer att ske.

Vem är det som en gång myntade detta uttryck?

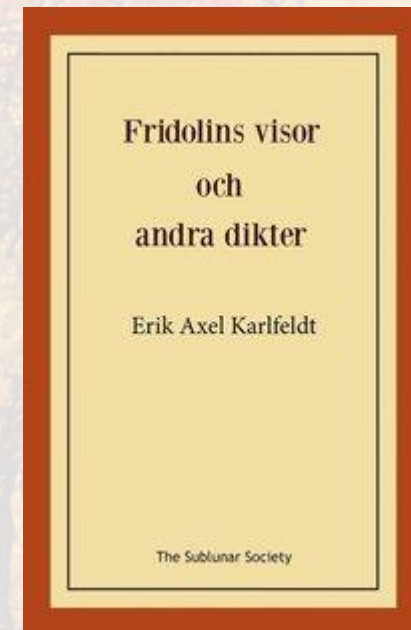
A. Carl Jonas Love Almqvist

B. Erik Axel Karlfeldt

C. Hjalmar Gullberg

7 Rätt svar: B. Erik Axel Karlfeldt

Intet är som väntans tider,
vårflodsveckor, knoppningstider,
ingen maj en dager sprider
som den klarnande april.

Så inleds dikten *Intet är som i väntans tider* i diktsamlingen *Fridolins visor* av Erik Axel Karlfeldt.

8

Den 10 mars ringer Alexander Graham Bell världens första telefonsamtal, **men vilket år inträffade detta?**

A. 1856

B. 1876

C. 1896

8

Rätt svar: B. 1876

Alexander Graham Bell ringde det första samtalet 1876 men redan 1856 hade italienaren Antonio Meucci uppfunnit en fungerande elektromagnetisk telefon som han dock inte hade ekonomiska medel att söka patent för. År 1896 hölls de första moderna olympiska spelen i Athen men de "ringarna" hör inte hit.

9

De olympiska vinterspelen startade 1924. Under de första åren (1924–1992) arrangerades vinterspel och sommarspel under samma år. Från och med 1994, separerades spelen och det blev två års uppehåll mellan sommar- respektive vinter-OS.

Var hölls Vinter-OS 1994?

- A. Albertville
- B. Nagano
- C. Lillehammer

9 Rätt svar: C. Lillehammer

Sverige ställde upp med 88 deltagare (68 herrar och 20 damer) från tio idrotter. 84 av de aktiva startade och fyra var reserver. Totalt tog svenskarna tre medaljer (två guld och ett silver). Gulden togs av Pernilla Wiberg och Tre Kronor, och ett silver genom Marie Lindgren freestyle-hopp. De svenska längdskidåkarna höll sig på behörigt avstånd från prispallen.

10

Du tänker köpa något till en Digestif.

I vilken butik hittar du mest troligt det?

A.

B.

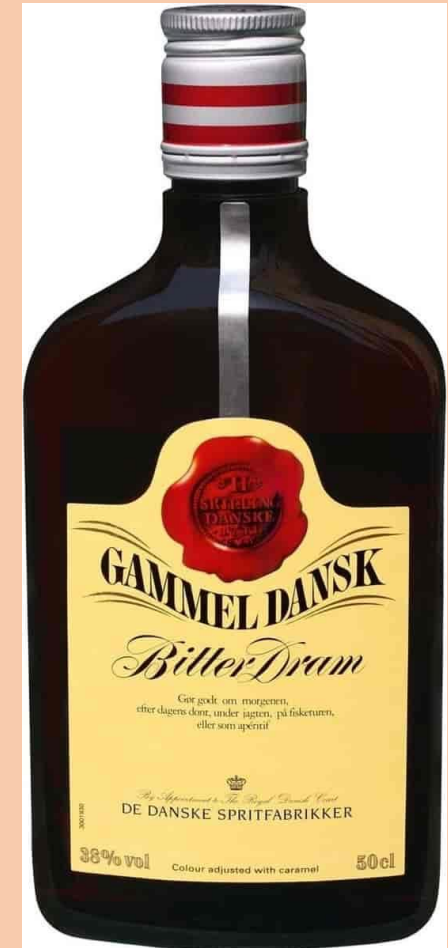
C.

10

Rätt svar: C. Systembolaget

Digestif (franska "*som befördrar matsmältningen*") är en vanligen alkoholhaltig dryck som dricks efter en måltid för att underlätta matsmältningen. Digestif görs oftast på destillat från frukt och bär och har normalt högre alkoholhalt än en aperitif, som intas före måltiden.

11

I Sverige finns det många vackra naturupplevelser att beskåda. I norr ligger den så kallade Lappporten, som blivit en känd vy.

I vilken nationalpark kan du bese den?

A. Sarek

B. Padjelanta

C. Abisko

11

Rätt svar: C. Abisko

Den kända vyn av Lappporten, med topparna Tjuonatjåkka och Nissuntjärro, 1 540 respektive 1 721 meter över havet, som är en symbol för entré till fjällvärlden, syns från Abisko.

ABISKO

NATIONALPARK

12

Bruna bönor med fläsk är en klassisk rätt på många av våra lunchrestauranger. Vid tillagning av bruna bönor tillsätts bland annat ättika.

Vilken funktion har ättikan?

- A. Bryta ner proteinet i bönan
- B. Avdöda toxiner i bönan
- C. Ge rätten dess syrliga smak

12

Rätt svar: C. För smakens skull

Riktigt klassisk rätt är bruna bönor med sin alldeles egna sötsura smak som kommer från ättika och sirap. Servera gärna bruna bönorna till knaperstekt fläsk där sältan i fläsket bryter fint mot bruna bönornas sötsura smak.

13

Christer Fuglesang blev den 9 december 2006 den förste svensken i rymden och har deltagit i två resor till den internationella rymdstationen ISS.

Vilken var den andre medborgaren från Sverige i rymden?

A. Marcus Wandt

B. Jessica Meir

C. Edwin Aldrin

13

Rätt svar: B. Jessica Meir

Jessica Ulrika Meir är en amerikansk astronaut som också har svenskt medborgarskap. Den 25 september 2019 påbörjade hon resan till ISS och landade på jorden igen den 17 april 2020. Hon har således varit i rymden under totalt 204 dagar, 15 timmar och 19 minuter vilket kan jämföras Christer Fuglesang som varit i rymden totalt 26 dygn, 17 timmar och 38 minuter. Marcus Wandt var i rymden i 22 dagar. Edwin "Buzz" Aldrin var den andra mannen på månen och är inte svensk medborgare men han har svenskt påbrå.

14

I år startar muslimernas fastemånad, Ramadan den 9:e mars och slutar den 8:e april. Muslimernas heliga skrift, koranen är indelad i 114 kapitel.

Vad heter dessa kapitel

- A. Al-Fatihah
- B. Suror
- C. Masjid

14 Rätt svar: B. Suror

Al-Fatiha är det första kapitlet (Suran) i Koranen, och Masjid är det arabiska ordet för Moské. Fastemånaden för muslimer 2024 håller, i Sverige, på från 9 mars till 8 april och avslutas 9 april med Eid al-fitr Kristendomens största fasta börjar på askonsdagen, I år den 14 februari och avslutas på Påskafton, 31 mars.

15

Denna säsongen gjorde Frillesås Bandyklubb en historisk bedrift, med att för första gången i klubbens historia ta sig till SM slutspel. Där blev det dock respass mot Gripen. Till nästa säsong är det redan klart att Åby/Tjureda, som vann allsvenskan i år, kvalificerat sig.

I vilket landskap hör Åby/ Tjureda hemma ?

A. Småland

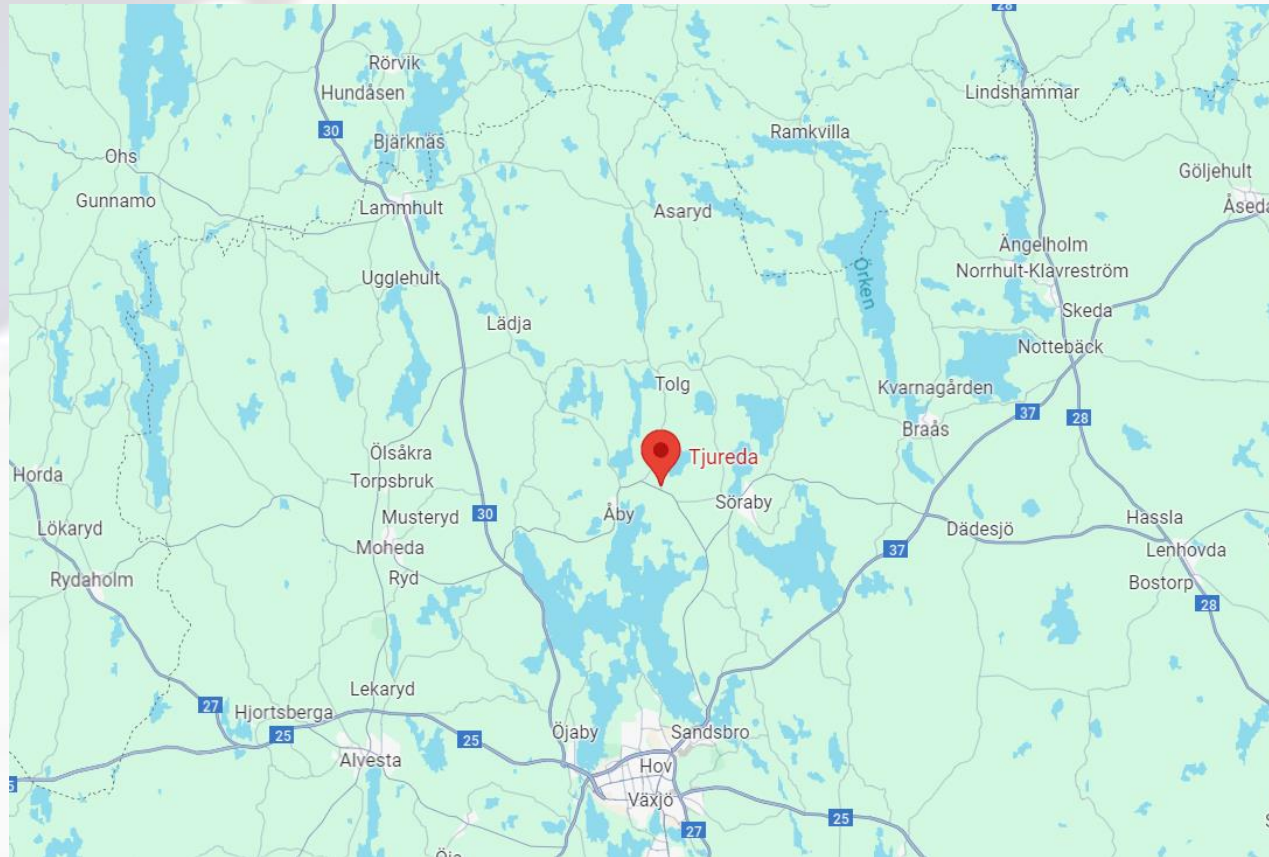
B. Västergötland

C. Östergötland

15

Rätt svar: A. Småland

Tätorten Åby ligger i Tjureda distrikt (tidigare socken) tillhörande Växjö kommun. I Tjureda bor ca 700 personer.

16 På 1970 talet gick en populär historisk filmatisering på svensk tv som hette Tsarens kurir. Om en kurir hos den ryske tsaren, som sänds till Sibirien för att varna guvernören för tartarerna. Detta utspelar sig på 1700 talet. Filmatiseringen grundar sig på en roman med samma namn.

Vem skrev den?

A. Jules Verne

B. Alexandre Dumas

C. Leo Tolstoj

16 Rätt svar: A. Jules Verne

Tsarens kurir (franska: *Michel Strogoff*)

är en roman från 1876 av Jules Verne om just tsarens kurir, vid namn Mikael Strogoff.

17

Den 10 mars år 241 f.Kr. avslutades det första puniska kriget och romarna hade segrat, **men varifrån kom "punerna"?**

A. Athen

B. Syrakusa

c. Karthago

ANC

17

Rätt svar: C. Karthago

De puniska krigen var totalt tre och skedde mellan åren 264 till 146 f.Kr. "Puner" var romarnas namn på fenicierna och det folk som bodde i staden Karthago i nuvarande Tunisien. Krigen handlade om kontrollen över Medelhavet och det mest berömda slaget stod vid Cannae i sydöstra Italien år 216 f.Kr. där Hannibal från Kartago besegrade en numerärt överlägsen armé med sin kniptångsmanöver.

18

Inom vintersporten betraktas ju störtloppet som Den alpina skidåkningens Formel 1.

I världscupen är Lauberhornrennen i Wengen Schweiz, det längsta störtloppet.

Hur långt i meter är detta lopp ?

18

4480 meter

19

Den 25 mars är det Marie bebådelsedag, men vad betyder ordet "bebådelse" ?

- A. Förutsägelse
- B. Upphöjelse
- C. Välsignelse

19

Rätt svar: A. Förutsägelse

Marie bebådelsedag infaller varje år den 25 mars, det vill säga 9 månader före jul, då ärkeängeln Gabriel berättade för jungfru Maria att hon skulle bli havande med Jesus.

20

Alla golfbollar i hela världen ska med början 2028 bytas ut. År 2030 byts även bollarna för amatörgolfspelare ut.

Av vilken anledning byts bollarna ut?

- A. Materialet i bollarna ska ersättas med återvunnet material
- B. Dagens bollar kan slås för långt
- C. Bollarna ska få en något oval form

20

Rätt svar: B. Dagens bollar kan slås för långt

De nya bollarna kommer att modifieras för att inte flyga lika långt. Detta kan exempelvis göras genom att ändra på de små "groparna" på bollarna.

21

Kinas befolkning minskade 2023 med ca 2 miljoner människor. Det var minskning för andra året i rad och orsaken är höga dödstal och mindre antal födda.

Hur många fler invandrade till Sverige än utvandrade från Sverige 2022?

21

51844 personer